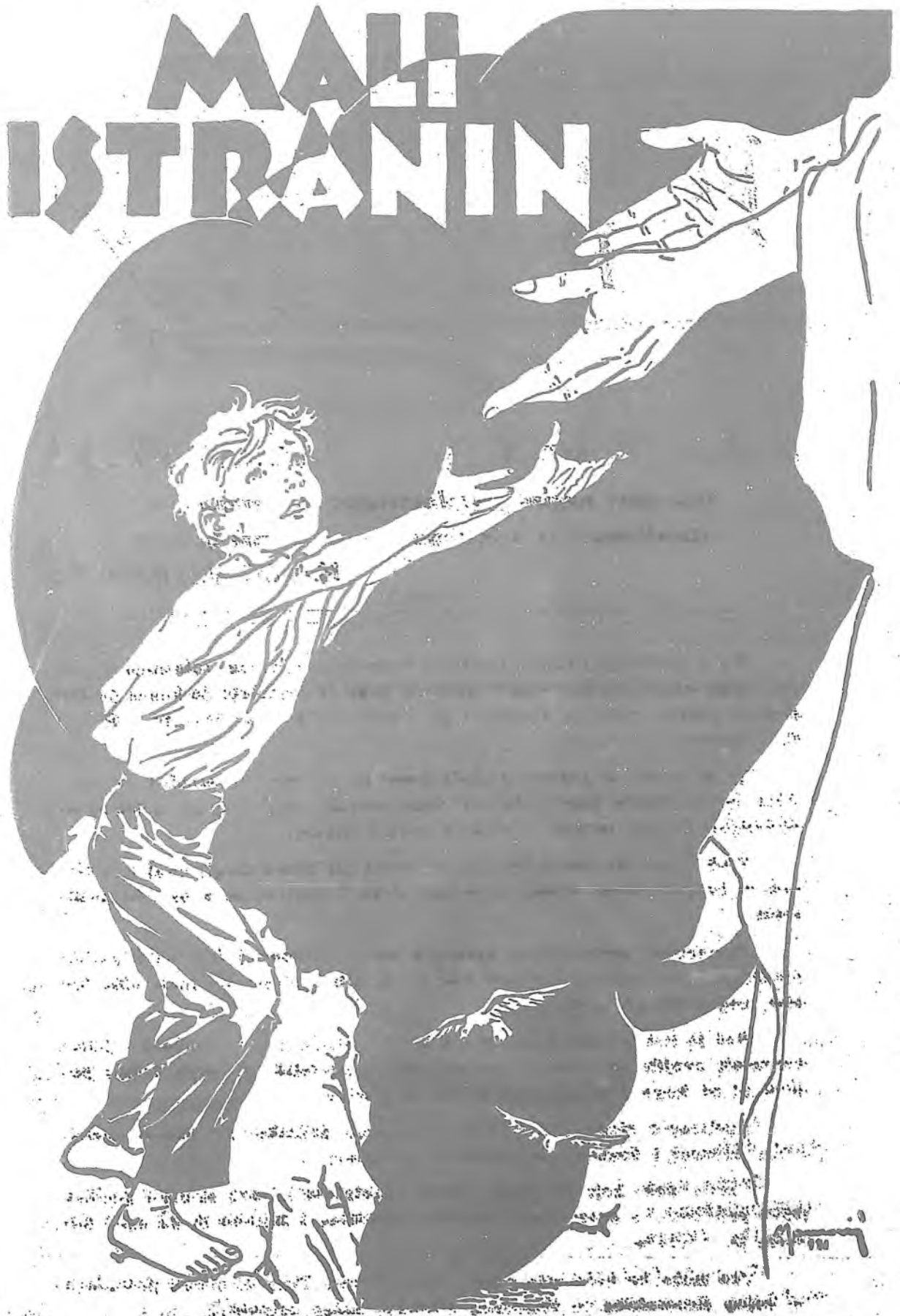

MALI ISTRANIN

Mala pošta

Sretan Božić i Novu Godinu 1939!

*želi svim svojim pretplatnicima, povjerenicima,
čitateljima i saradnicima*

*uredništvo
MALOG ISTRANINA*

Na 1. prosinca poslali smo svim dužnicima čekovnu uplatnicu i pismo u kom smo naznačili visinu njihovog duga za pretplatu do kraja prošle školske godine. Neki su dužni po 12.— neki po 24.—, pa 36.— 48.— 60.— i 72.— dinara.

Te su svote za pojedince malenkost, ali su one sve zajedno, za nas, velik novac, kojim bismo, da svi točno izvrše svoju dužnost, s takoćom udovoljili svojim velikim obvezama prema tiskari.

Kad bi svatko platio ono što je dužan mi bismo mogli ovaj list tiskati u dvaput većem opsegu s mnogo slika i ilustracija, a uz istu pretplatu.

Nemarnost pretplatnika ugrožava nam opstanak i čini nam velike poteškoće. Niti možemo donositi više slika, niti možemo štampati više dopisa, sagonetaka i priča.

Naš je list izdržao pune 33 godine zahvaljujući samo ljubavi i poštivosti svojih rodoljubnih pretplatnika i čitatelja. Nikakve druge pomoći ni od koga nije nikad ni tražio ni primao.

Apelliramo stoga ponovno na sve svoje dužnike, da odmah izvrše svoju dužnost i doznače nam zastalu pretplatu.

Onima pak, koji još nijesu platili pretplatu za ovu školsku godinu 1938/9 prilažemo u ovom broju čekovnu uplatnicu i molimo ih da nam doznače 12.— dinara.

Tko može da dađe više neka daruje u fond. Time će platiti pretplatu za kojeg siromašnog, a vrijednog učenika, našeg prijatelja.

MALI ISTRANIN

GOD. X ZAGREB,

PROSINAC ŠK. GOD. 1938/39

BR. 4

Hiljadarka maloga Isusa

Kroz selo je prolazila željeznička pruga. Jurili su brzi vlakovi, huktajući i klizeći uz psikanje pare i lomatanje teških točkova. Umorno su se i zasopljeno vukli nizovi teretnih vagona. Dolazili su odnekale izdaleka i odlazili, ne zaustavljajući se, opet nekuda daleko u nepoznate krajeve.

Gledao je tako mali Mirko svakog dana te čudne kućice na kotačima, kako se skližu po glatkim tračnicama i jure, jure nekuda i danju i noću, po suncu i po kiši, a iz njih proviruju ljudi i zirkaju van kao neke uhvaćene životinje u krletkama.

Mali je Mirko bio veoma siromašan. Otac mu je poginuo baš na toj pruzi. Kopao je u tunelu, a jednoga je dana prerano prasnula mina i njegovog oca nije više bilo među živima.

I tako je on ostao sam s majkom bez hranitelja.

Više gladan nego sit tumarao bi po selu koje je i samo bilo siromašno, dok mu je majka radila negdje na nadnici. Najsretniji je bio kad je mogao poći u školu. Tamo je bilo bar toplo i ugodno, a učitelj je znao uvijek štogod lijepa pričati.

Ali otkako su nastupili božićni praznici, a ti su ove godine započeli vrlo rano, nije mogao ni u školu. Sjedio je tako u kući kraj ognjišta, grijući prozeble noge i ne izlazeći iz kuće, jer nije imao ni što obući.

Jednoga dana, kad mu se majka vratila kući, našla ga je šćenčurena u krevetu.

-- Što ti je, dijete? — upita uznemirena.

— Zima, zima, strašna zima — drhturio je Mirko.

Majka ga zabrinuto pogleda i vidje kako mu se oči čudnovato svjetlucaju. Tresla ga je groznica.

Dobro ga umota i pokrije.

— Majko, gladan sam — zacvili najednom dječak, a majci te riječi kao da su srce parale.

Što da mu dade, kad nema ničega u kući.

— Čekaj samo časak, skočit ću do susjede da mi dade šaku brašna, pa ću ti skuhati kašice.

I ode da mu donese ma što za večeru. Malo zatim već mu je donijela na pladnju mekanih, vrućih žganaca. Dječak pokuša jesti no nije mogao.

Sutradan, kao da ga je sam Bog donio, došao je u selo općinski liječnik iz nedalekog gradića i Mirkova ga majka zamoli, neka joj pregleda dijete.

Liječnik je dugo zamišljeno gledao dječaka, a onda se obazro i po kućici. Kimao je glavom i rekao:

— Ženo, dijete je izgladnjelo i oslabilo. Morate ga dobro hraniti, skuhajte mu dobru kokošju juhu, dajte mu i malo mesa, isprva nek jede manje, a onda svaki dan sve više. To je jedini lijek za nj.

I ode. Mirko je slušao i bilo mu je teško. Znao je on da su oni siromašni, strašno siromašni, i da mu majka ne može pružiti ni juhe ni mesa. Jedva da tu i tamo donese iz sela malo brašna. A boležljiva je i ona, pa ne može ni ona zaradivati sve kad bi imala gdje.

I majka je plakala...

— Majko, evo za par dana bit će Božić — sjeti se najednom Mirko.

— Tužan nam je i čemeran taj Božić — uzdahne majka.

— Ne, majko, ja ću se živo pomoliti Djetetu Isusu i on će nas se sigurno sjetiti.

Majka samo okrene glavu da joj dijete ne vidi suze. Ali Mirko je vjerovao u maloga Isusa. Živo je vjerovao da će ga se sjetiti. I kad je popodne majka izišla on je uzeo iz torbe školsku pisanku, otrgnuo list papira i napisao Djetecu Isusu pismo:

— Dragi Isuse! Ja sam malen, siromašan dječak Mirko. Bolestan sam, a u kući nemamo što jesti. Majka kaže da ni na Božić ne ćemo imati kruha! A ja bih morao dobro jesti da ozdravim. Liječnik je kazao, da bih morao jesti mesa i dobre kokoške juhe, no mi nemamo u kući ni kokoši ni pileta. Molim Te, dobri mali Isuse, sjeti se i mene, pa mi za Božić pošalji jednu koku.

Tako je napisao Mirko i sav se tresnući od groznice, teškom se mukom dignuo, smotao pismo i odnio ga u prozor.

Spustila se večer.

Sopteći i pišteći jurili su vlakovi, a Mirko je iz svoga kreveta promatrao kako lokomotive prolaze crvenih očiju, rigajući paru i dim.

U isto vrijeme u drugom jednom dalekom selu spremala se stara seljakinja Bara na put. Približava se Božić pa treba nabaviti svega za kuću: petroleja, soli, po koju haljinicu za djecu, sebi topli vuneni rubac i svega drugoga.

Pošla je u kokošinjac i izbirala koje će sve kokice morati strpati u košaru i odnijeti ih u grad, da ih proda, pa da za dobiveni novac kupi sve što treba.

— E, draga moja Bjelka, ti si prva na redu — govorila je pod glas. — Već si prestara, ne ćeš više da neseš jaja, zato ćeš pod nož. Odnijet ću te sutra u grad, pa nek si kakav sladokusac gradski iskuha od tebe i tvog žilavog mesa jušicu.

I zbilja! Sutradan je već rano ujutro sjela Bara na vlak i uvukla u vagon svoju ogromnu košaru punu kokica i pilića, što ih je htjela prodati na trgu.

Vagon je bio pun putnika. Bio je tu nekakav debeli mesar, koji je zaposjeo dva sjedala, pa neka gospodična, koja je bila narumenjena i nalickana kao kakva lijepa slika, pa neki trgovci i tko sve ne.

— E, ženo, ovo nije marvinski vagon! Što ste dovukli tu košaretinu s pilićima i kokošima?!

Ali stara Bara nije se dala smesti; zubata je bila i ona.

— Što vas briga! Ja sam platila kartu i smijem se sa svojom košarom voziti u vagonu kao i vi sa svojim ogromnim kovčegom — odreza krepko i odlučno Bara.

— No, no — oglasi se sad ona gospodična — ja ću se pri tužiti kondukeru. Ovo nije kokošinjac.

— Ne, nije kokošinjac nego Noeva lađa u kojoj se vozi baš svakakvih životinja — izdera se Bara.

— Ja volim kokice, osobito ako su dobro pečene i obložene mladim krumpirom — nasmije se jedan trgovac.

Koka Bjelka nije ništa od sve te svađe razumjela. Nju je više smetala ona uzica, kojom su joj noge bile u košari povezane pa je neprestano ključala po njoj, htijući se osloboditi.

Trgovci su međutim izvadili igraće karte i udri kartati!

Dok su se oni lijepo svađali sa seljakinjom Barom, naša se Bjelka odvezala i izletjela iz košare.

— Držite je, ljudi! — poviče Bara, u strahu, da joj lijepa i tusta kokoš ne utekne.

Debeli mesar skoči da će je uhvatiti i zakrenuti joj vratom, ali u zao čas! Kako se naglo digao udari glavom o svoj ogromni kovčeg, a kovčeg bum! pa na glavu jednom suputniku.

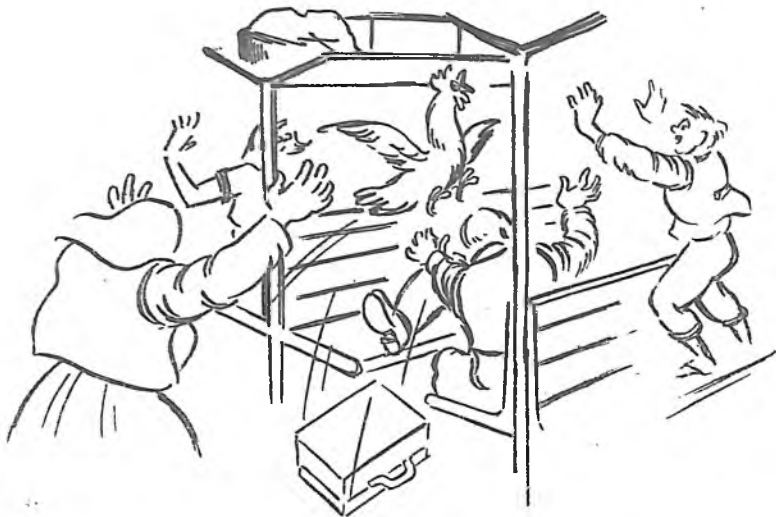
— Jao, moja Bjelka, moja Bjelka! — vriskala je Bara.
— Jao, moja glava! — vikao je onaj putnik, kome je pao kovčeg na glavu.

— Držite ju! — vriskala je preplašena ona gospodična. — Al da! Bjelka je poletjela baš na gospodičnu, koja si je u tom času bijelim praškom prašila lice. Od zamaha Bjelkinih krila prašak se raspršio poput oblaka po vagonu.

Trgovci su skočili da uhvate kokoš, kovčeg im je pao s koljena i baš na kurje oko nekom starom bradonji.

— Držite ju, držite ju! — vikao je cijeli vagon, a koka je preplašena letjela na sve strane. Svi su trčali za njom. Upravo je u tom času neka seljakinja htjela ući u taj vagon gurajući pred sobom punu košaru jaja!

Debeli mesar, koji je htio uhvatiti kokoš zaletio se ravno u košaru, spotaknuo se i sjeo u nju. Da ste vidjeli strašne kajgane od nekoliko stotina jaja. Mesar je bio sav žut, a niz odijelo mu se cijedili žumanjci. Bilo je smijeha, bilo je vike,

U drugom odjeljku baš je neki bogati gospodin brojio novac i slagao u svoju krupnu lisnicu same hiljadarke. Začuvši viku istrči iz svog odjeljka, a Bjelka naleti ravno na njegovu lisnicu i što bi okom trenuo ključne baš u jednu hiljadarku. Kako je jako kljuenula probuši kljunom hiljadarku, koja joj ostane visjeti o vratu a onda frr! kokodačući u sav glas otprhne kroz otvoren prozor iz vagona.

— Jao, moja kokoš! — Jao, moj puder! — Jao, moje kurje oko! — Jao, moja kvrga na glavi! — Jao, moja hiljadarka! — vikali su svi za njom, al da! Koka je već davno bila vani.

A znate li kamo je odletjela?

Vlak je u tom času prolazio baš pokraj kućice maloga Mirka. Koka je svom snagom izletjela kroz prozor vagona i u onom zamahu tres! u staklo Mirkova prozora. Staklo puče, a koka se zaleti ravno u Mirkovu sobu na njegov krevet.

— Majko, majko! — poviče dječak. Sinoć sam pisao Isusu da mi pošalje kokoš, a evo već je ovdje! Gledaj, majko, gledaj!

Majka se probudi, skoči i ima što vidjeti: Mirko sjedi u krevetu, a u rukama drži lijepu, tustu, bijelu koku.

— Zaboga, što je to? — pogleda majka malo bolje, a ono koki visi oko vrata poput malog ubrusa prava, pravcata hiljadarka.

Stvar se je brzo razjasnila. Mirkova majka javila je događaj žandarima, žandari su obavijestili glavaru željezničke stanice, a ovaj je odmah brzojavno obavijestio onog bogatog gospodina da je njegova hiljadarka nađena.

Međutim taj gospodin se pokazao u istinu kao gospodin. Kad je čuo da je koka donijela njegovu hiljadarku jednom siromašnom bolesnom dječaku, koji živi u velikoj nevolji, odrekao se je hiljadarke i poklonio ju je malome Mirku. A i stara seljakinja Bara nije pravila pitanje o svojoj koki Bjelki.

— Neka mu bude! — rekla je. — Ja sam i tako dobro prodala svoje piliće, pa mu mogu svoju Bjelku pokloniti. Pogotovo kad mi više nije htjela nesti jaja.

Dva dana kasnije osvanuo je Božić. Veseo je bio taj Božić u kući maloga Mirka. Na stolu se pušila fina i mirisna kokosja juha, bilo je i kolača, a bile su i lijepe čizmice, pa Mirko više nije trebao po blatu i zimi bos u školu. Dakako da je od dobre i tečne hrane Mirko ubrzo ozdravio. Ljudi su govorili, kako je plemenit i dobar onaj gospodin, koji je tako velikodušno poklonio siromašnom i bolesnom dječaku cijelu hiljadarku.

Ali Mirko je bio uvjeren, da mu je tu hiljadarku poslao sam mali Isus, kome se je tako živo molio i onako mu lijepo pisao.

E. R.

Na badrjak

Već je soba zatvorena
Pred njom djeca začuđena,
Jer videše malo prije,
Gdje starije seke dvije
Unesle su bor zeleni.
(Dvorkinja ga mnogo cijeni!)
Starija će na to seka:
— Ajdte, djeco, mama čeka
Da vas spremi i uredi,
Jer čistoća mnogo vrijedi! —
Kad su djeca sva otišla
U prizemlje seka sišla
I govori seki Veri:

— Uredi se i operi,
Pa otvori tiho vrata,
(Da ne čuje mali bata!)
Neka ude Isus mali
Sve polako, hoda meka
(Da ne čuje mala seka!)
Sve svjećice da zapali...
Kad je spremno, djecu skupi
I pred borak s njima stupi
Alaj što će zanut bata
Na orahe baš od zlata,
A još više seka mala
Što je jedva tepat stala!

Split

Barba Rike

U badnjoj noći

Nad štalicom zvijezda je stala,
A štalica mala
U zlatu je sjala,
Gdje ljubav se radala sama.
Sa visinskog mira i dälja
Pastiri pohitiše listom
I klečeé do svetih trih kralja
Sved skrušeno moleć pred Hristom:
O Isuse, smiluj se nama!

O Hriste, o svemožni Bože!
Tvâ ruka sve ravna i kreće,
Tvâ mudrost sve znade i može;
Pogledaj na dolinu suza
I ulij nam ljubavi čiste,
Izbavi nas iz griješnih uza
I povedi u luku sreće
O silni i veliki Hriste!

I danas u toj svetoj noći
Pokleknimo do praga svoga,
Dok duša je ljepša i mlada,
Dok ljubav se božanska rađa,
Što svijetom ée velebna poći,
I molimo velikog Boga:
Blagoslovi puteve naše,
Da braća se rodena slože!
Da sunce nam zasja u tmuši,
Ko jednom što velebno sjaše,
I osvježi oči nam bistre,
Gdje svijetlost se gubi i lama —
Pogledaj nas predobri Hriste
I smiluj se nama!

Jos. A. Kraljić.

PITALICE

- 1) Tko ima oca i majku, a ipak nije sin?
- 2) Koji čovjek na svijetu još nije umro?
- 3) Koja kuća ne plaća poreza?
- 4) U crkvu te vabi i zove, a sam nikada ne ide u nju. Tko je to?
- 5) Što radi lasta prije nego što ulovi kukca?

(Odgovori na 12 str.)

Božić

Snijeg mete. Ulica je pusta. Kraj velike palače skutrila se djevojčica. Pred njome je košarica puna slatkiša. Sirota, prije nego li pode kući mora prodati sve slatkiše, inače ne dobije večere... Ulicom nema nikoga. Zavirila je u neke kavane, ali i u njima sve je pusto. Napokon joj neki uljudniji konobar reče:

— Ajde kući, moja djevojčice, ajde kući. Danas nema prodaje, danas je Božić.

— Što je to Božić? — pomisli mala i pogleda sažalno u punu košaricu. Bože moj, na ulici je sve pusto, a prozori na palačama su osvijetljeni. I stade misliti sitna sirotanka... Što bi ona znala što je Božić?! Ta poslije mračine smrti nije čula lijepe riječi, već same psovke i kletve.

Zamisli se i sjeti se:

... Eto dugo, davno je tomu (a bilo je lane) snijeg je upravo meo kao i sada, kad je došla kući njezina majčica i donesla zelenu lovorovu granu, pa joj rekla: — Marice, doći će Božić, pa će ti nakititi granu darovima.

I malena se Marica sjeti onih zlatnih oraha svetih sličica i drvene lutkice. — Eto — uzdahne mala — sigurno je i danas onaj Božić. Ko zna hoće li doći do mene? Grane nemam, a mamica je mrtva...

Marica vidi kao da je sada, gdje ju legoše u zemlju. Koliko je plakala, i nije se mogla utješiti, iako su joj neke dobre bake govorile, da je majka u raju kod dragoga Boga. Lijepo je majci u raju, sigurno lijepo, ali njoj je tako teško kod slastičara, gdje je ostala poslije smrti dobre majke. Slaba hrana, psovke i puno batina. Slastičar se ipak hvali pred svijetom: — vidite, hranim siroticu sve radi pokojnice, koja je pošteno radila kod mene...

— Bože, — zaželi mala sirotica — da bi došao taj Božić. I ona ne pita ni zelene grane, ni zlatnih oraha, ni drvene lutkice — samo kad bi je Božić poveo među zvijezde u raj...

I sva u mislima na dragog i dobrog Božića, zaspila mala sirotica sva skutrena od zime... Snijeg je meo sve gušće i gušće... I po Maricu došao je Božić.

Split.

R. Katalinić Jeretov.

KLOK i JOŽIĆ

Nedaleko u blizini Kilima — Ndžara, najviše planine afričke, izišli su iz prašume. Vojnički logor, na koji su se namjerali bila je zapravo engleska posada u onom kraju.

To im je bio spas. Engleski vojnici lijepo su ih primili i pogostili, a časnik je Jožiću dao skrojiti lijepu uniformu. Bilo je već i skrajnje vrijeme, jer ono što je još visjelo na Jožiću to više i nije bilo odijelo nego niz krpa i krpica. Šikarje, trnje, povijuše i granje kroz koje su se verali potrgalo je na njemu i zadnju nit.

— Kuda ćete sada? pitali su vojnici Jožića.

— Ne znamo ni sami. Najradije bismo otišli kući, ali nemamo novaca za takav daleki put. Crnci su nas ogolili posvema.

— Ostani ovdje s nama, služiti ćeš kao vojnik i imat ćeš plaću — rekao je časnik.

— Hvala vam lijepa — odvrati Jožić, ali ja nijesam za vojnika. Ja sam rođen da budem slobodan. Da dođem kad hoću i da odem kad hoću i kuda hoću. Sav moj dosadašnji život, iako je bio nekad mučan i težak, bio je ipak život slobodna čovjeka. Biti vojnik znači biti uvijek u nekoj gvozdenoj disciplini, nikad gospodar svoje vlastite volje.

— E, pa kad je tako, a ti budi slobodan; širok ti je eto svijet.

Jožić primi Kloka i već htjede da ode, no uto se dosjeti da nema u džepu ni prebijene pare. Kako će, kuda će u svijet praznih džepova?

U tom mu se času približi neki Nijemac, koji je baš toga dana bio došao s nekakvom ekspedicijom u Mombassu. Bio je to izaslanik glasovitog zoološkog vrta u Hamburgu, koji je bio naumio poći u prašumu loviti divlje životinje koje je onda slao specijalnim parobrodom u Evropu.

— Hej, mladi prijatelju — reče — ti si iskusan lovac i putnik. Ne bi li nam se htio pridružiti na našem putu? Platit ćemo te dobro. Dobit ćeš lijepu nagradu za svaki uhvaćeni komad!

Jožić je neko vrijeme razmišljao. Nije mu se baš dalo opet u prašumu, u kojoj ga je toliko nevolja stiglo no sjetivši se da nema novaca ni za put kući, pristade.

I zbilja već sutradan krenuše u unutrašnjost.

Patent, što ga je Jožić izmislio za hvatanje divljih životinja bio je zaista originalan. Dok su se Nijemci mučili po nekoliko dana, da bar kakvu-takvu zvijerku uhvate živu Jožić je s Klokom svakog dana do-
vukao po kakvu krupnu zvijer, što bi ju uhvatio, a da nije trebao ispaliti ni jednog hica.

Eto kako je to on radio: kraj izvora, na koji su životinje dolazile da se napoje, postavio je na zgodnom mjestu granjem i šikarjem sakriven kavez iza koga bi se sakrio. Vrata kaveza bila su podignuta, a pred njima

je na njihaljci visio Klok. Jožić je bio sakriven iza granja držeći njihaljku.

Kad bi se kakva divlja zvijer približila vodi, Klok bi je dugom jednom trskom stao dražiti, a ona ni pet ni šest nego skoči da ga ščepa i razdere. Al jok! Jožić bi u tom trenu dignuo njihaljku i Kloka u vis,

a zviđer bi se zaletjela ravno u kavez i našla se u klopci, jer su se vrata odmah spustila i zatvorila otvor.

Dakako da je Jožić za svaku takvu živu, zdravu i neozlijeđenu zviđer dobio lijepih novaca od Nijemaca, koji nijesu nikako mogli dokučiti na koji to čudnovat način taj mladić sa svojim majmunčetom hvata divlju zviđerad. On, dakako, nije htio nikoga pustiti ni blizu svome lovištu, da ne bi vidio kakav je to on patent izumio.

Za kratko je vrijeme zaradio tako na veoma lak način stotinjak funti šterlinga i vratio se u Mombassu, gdje se je odmah obukao od glave do pete, kupio novu novcatu pušku-repetirku i gospodski se opremio.

JURIĆ NA ISPOVIJEDI

Župnik je na selu ispovijedao djecu. Pred rešetku je došao i Jurić, klekao i stao pričati što je sve gdje napravio, koliko je gdje smokava ukrao, koliko grozdova potrgao u susjedovu vinogradu, koliko je psina napravio sestri, i koliko nevaljalština u školi.

Kad je tako nanizao cijele litanije raznih svojih nepodopština i huncutarija, upita ga župnik:

— Više dakle, Juriću, ništa ne znaš? —

— Znađem, gospodine župniče, ali toga ne ću reći ni Vama nit ikome.

— Pa zar ne znaš da na ispovijedi moraš sve kazati. Hajde reci, da ti mogu dati odriješjenje!

— Dobro, kad već mora biti kazat ću, ali morate obećati da nikome nećete reći.

— Budi bez brige, dijete moje. Ono što čujem u ispovijedi nikada nitko saznati ne će. To znade samo Bog i ja. Zar Vas nijesam to već stoput na vjeronauku učio?

— Dobro, odgovori Jurić, dakle čujte: Ja znam za gnijezdo mladih svraka u šumici Rumenci. — Ali da to nijeste nijednom drugom dječaku rekli, da mi ih ne odnese!

Slijedeće nedjelje održao je župnik svojim župljanima lijepu propovijed, prekoravajući ih što su im djeca u vjerskim stvarima tako slabo upućena. Rekao im je neka djeci rastumače, što je dobro, što je zlo, što je grijeh, što nije grijeh, što smiju raditi i što ne smiju raditi.

— Da mi se ne dogodi kao sada nedavno, da mi nekoja djeca dolaze na ispovijed, a uopće nemaju pojma o tome što je grijeh, što je ispovijed, pa mi je tako jedan pričao čak o svračjim gnijezdima...

— Joj, joj, gospodine župniče — povika Jurić, koji je baš bio u crkvi. — Jesam li ja rekao da ćete vi to ispričati?! Odoše moje svrake u Rumenki...

Franić: I tako ti ja, dragi moj Juriću, odlazim s ocem u svijet, možda u Ameriku, možda u Afriku ili bilo kamo. No jedno ti mogu reći mi se nikada više ne ćemo vidjeti.

Jurić: Kad je tako, dragi prijatelju, ja te lijepo molim daj mi posudi 10 dinara.

Učitelj: Reci mi, Juriću, što je to jednina, a što množina?

Jurić: Jednina označuje jednu samu stvar, a množina više nego jednu.

Učitelj: Dobro, Juriću, množina dakle pretstavlja više nego jednina. Kaži mi jedan primjer!

Jurić: Jedan milijun je jednina, a dva dinara su množina!

Jurić priča sestri: Živjeli »Niko i Neznam«, išli po svijetu i ušli u jednu kuću. U kući nije bilo nikoga, pa su se brže bolje najeli i pobjegli, Niko kroz prozor, a Neznam kroz vrata. Reci ti meni tko je ostao u sobi.

Sestra: Neznam!

Jurić: Pa Neznam je izašao kroz vrata.

Sestra: Niko!

Jurić: Niko je izišao kroz prozor. Nego kad već ne znaš reći ću ti: Ako su ušli Niko i Neznam, pa je onda Niko izišao kroz prozor, a Neznam kroz vrata onda je u sobi još ostalo slovo: i.

(Mirosav M.)

Što se, vuče, skitaš gorom

I zaslanjaš zelen-borom?

— Tako, dijete, mora biti;

Moram se pred ljud'ma kriti.

A što radiš kraj potoka

Gdje je voda poduboka?

— Ta molim te... moram piti;

Neću valjda žedan biti!

Što se šuljaš oko tora?

Pa zar i to biti mora?

— Hoćemo li da smo siti,

Što ćeš!... I to mora biti.

Šime Fučić

Oblaci su jako teški. Kad gledamo oblake kako ih lako vjetar nosi mislimo da su lagani. A ipak oni nose u sebi tisuće i tisuće kilograma vode. Kad je nedavno pala ona velika kiša meteorološki zavod je izračunao da je na svaki četvorni metar zemlje palo 35 litara vode, dakle u težini od 35 kg. To znači da je na jedan ar palo 3500 kg, a na jedan hektar 350.000 kg vode. Zamislimo sada kolike se silne količine vode i u kako ogromnoj težini nalaze u oblacima.

Stjenice. Stjenice nesu jaja u mjesecima ožujku, svibnju, lipnju i rujnu i to svaka po 50 komada. Tko hoće da stjenice potamani najbolje je da to učini u tim mjesecima na taj način da krevete i drugo pokućstvo namaže terpentinovim uljem.

Kašalj. Uzmi punu žlicu lanenog sjemena, pa ga kuhaj pet do deset časaka u po litre vode. Zatim vodu procijedi i dodaj joj malo meda, nešto šećera i iscijedi u nju sok od dva limuna. Sve to dobro pomiješaj i metni na vatru, nek se opet sve zajedno kuha. Pij zatim po mogućnosti čim toplije.

Prehlada u prsima. Namoči flanelsku krpu u vrućoj vodi i dobro je ožmi. Poškropi je zatim s malo terpentinskog ulja i položi je na prsa. Ovo će ti prehladu uvelike olakšati.

Terpentinovo ulje je jedna od najdragocjenijih stvari u svakoj kući. Njegova ljekovita svojstva su veoma raznovrsna. Kod opekline ono je najuspješnije sredstvo i njime se odmah ublažuju boli. Odstranjuje žuljeve i mjehure na ruci, suši rane, a liječi i kurje oči. Dobro je mazilo protiv reumatizma. Metnemo li par kapi terpentinovog ulja u vrelu vodu pa udišemo kroz otvorena usta nad posudom tu paru, izliječit će nam promuklost grla. Sigurno je sredstvo protiv moljaca, ako se njime samo malo poškropi dno kovčega ili ormara. U svakoj bi kući dakle trebala biti mala flašica terpentinovog ulja.

ODGOVORI

- 1) Kći
- 2) Onaj, koji još živi
- 3) Puževa kućica
- 4) Zvono
- 5) Otvori kljun

Dječje novine

Umro je Dr. Ante Trumbić. U petak, dne 18. studenoga umro je u Zagrebu jedan od najvećih hrvatskih političara Dr. Ante Trumbić. On je rodom iz Splita, gdje je prije rata imao odvjetničku pisarnu. Bio je dugo godina gradski načelnik u Splitu i narodni zastupnik. Za vrijeme rata prebjegao je u Francusku, gdje je živo radio na tome, da se slomi Austrija, a Hrvati da stvore zajedno sa Srbima i Slovencima zajedničku državu. Kada je 1918. godine Austrija propala Dr. Trumbić je postao ministar vanjskih poslova novostvorene države Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Kao takav, uređujući granice s Italijom, morao je potpisati godine 1920. u Rappallu ugovor prema kojemu je naša država prepustila Italiji Istru, s otocima Cresom i Lošinjom, te grad Trst i Goričku, gdje živi 650.000 Hrvata i Slovenaca. Kasnije je jednom zgodom Dr. Trumbić izjavio, da je to bio najstrašnji i najteži čas u njegovom životu. Mi mu vjerujemo, jer je on prije rata bio velik prijatelj naše Istre - te je jednom zgodom sakupio i predao Djačkom pripomoćnom društvu u Pazinu za izgradnju konvikta za hrvatske dake pazinske gimnazije, 50.000 zlatnih kruna.

Međutim neki mu ipak zamjeraju taj njegov čin i upućuju na primjer današnjega slovačkoga vođe Dra. Tisa, koji je nedavno u Beču odbio da potpiše odluku, kojom je 400.000 Slovaka dodijeljeno Mađarskoj. Tako

je, kažu, trebao postupiti i Dr. Trumbić, jer da ruka nijednog hrvatskog rodoljuba ne bi smjela potpisati odluku, kojom se odriče najsvjesnijeg dijela svoga narodnoga tijela. Radije neka je prije odsjeku!

Jedno svakako stoji: da je Dr. Trumbić bio uistinu velik političar i velik rodoljub. Slava mu!

U Rumunjskoj praskaju bombe. U Rumunjskoj postoji jedno na vojnički način uređeno društvo, koje se zove »željezna garda«. To je nešto slična kao što je u Italiji fašizam, a u Njemačkoj Hitlerov nacionalni socijalizam. Budući da je ta organizacija htjela silom srušiti današnji državni poredak u Rumunjskoj vlada ju je zabranila, ali izgleda da organizacija tajno i dalje postoji. Ta organizacija strašno mrzi Židove i kaže da su oni pijavice na narodnom tijelu. Kada je prije nekoliko dana došlo jedno židovsko kazalište na gostovanje u Temišvar, prasnule su najednom u kazalištu, koje je bilo puno Židova, dvije bombe, pa je mnogo mrtvih i ranjenih.

Druga bomba eksplodirala je u gradu Targullu u jednoj maloj gostioni. I tamo je mnogo ranjenih.

Studenti članovi »željezne garde« pucali su i na rektora sveučilišta u Cluju, pa su i njega ubili, jer je on bio velik protivnik »željezne garde«. Vlada pak, želeći ugušiti i uništiti »željeznu gardu« zatvorila je bila 14 njezinih kolovođa, a onda ih, pod izli-

kom da su htjeli pobjeći iz zatvora jednostavno postrijeljala sve.

Sve u svemu: i u Rumunjskoj nešto vrije.

Bugari su nezadovoljni. Prije 20 godina kada su se na veliko sklapali ugovori o miru, Bugarska je kao saveznica Austrije i Njemačke, također zlo prošla. Ugovorom u Neuille-u, Bugarskoj su oduzete neke pokrajine, za koje Bugari tvrde, da su njihove po svim pravima Božjim i ljudskim.

Svake godine na dan potpisa toga ugovora bugarski rodoljubi priređuju velike demonstracije, pa su tako htjeli i ove godine prilikom dvadeset godišnjice toga, po njihovom mišljenju, žalosnog i sramotnog događaja.

Međutim, kako su danas vremena veoma ozbiljna. bugarska je vlada odlučila, da svake demonstracije uguši. Radi toga je vojska opkolila cijeli glavni grad Sofiju i nitko nije smio ni iz grada ni u grad, a po gradu samom, marširale su vojničke ophodnje, tako da nitko nije smio ni pisnuti. Bugarski se rodoljubi radi tih vladinih mjera strašno srde i kažu da se to nigdje još nije dogodilo, da bi jedna vlada najedamput zatvorila 350.000 svojih stanovnika i zabranila im svako kretanje, kako je to sada bilo u Sofiji.

Izgleda da i u Bugarskoj nešto nije u redu.

Bara

Ah, što mi je mrska Bara,
dom truleži i komara.
Svaku bolest ona stvara,
život ništi i razara.

Htio bih vam gazda biti
i sve bare presušiti;
neka budu, gdje je voda,
evjetna polja puna ploda.

Gabriel Cvitan.

Iz stranih zemalja

Požar u kineskom gradu Čauši. U kineskom gradu Čauši buknuo je požar, koji je trajao 5 dana. Cijeli je grad izgorio do temelja. Tom je prilikom poginulo 2000 ljudi.

Dvadeset i pet milijarda kilograma zlata nalazi se u moru. Glavna nalazišta zlata nalaze se u Transvaalu u Africi. I u Americi i u Australiji ima također bogatih rudnika zlata. U Evropi ima zlata najmanje. Najveći komad zlata koji je dosada bio nađen (nađen je u Indiji) težio je 1350 kg, a procijenjen je na 70 milijuna dinara. Pojedini komadi od 50 i 100 kg nađeni su već više puta. Zlatnoga pijeska nalazi se često u rijekama. Kod nas ispiru zlato na rijeci Dravi u Međumurju. Budući da sve rijeke utiču u more i nose u nj sa sobom naplavljeno zlato, to znači da u moru mora biti dosta zlata. Točnim mjerenjem izračunano je da se u svakom kubičnom metru morske vode nalaze dvije desetine miligrama zlata. Kako pak more sadrži 1263 kubičnih kilometara vode to znači da ima u

njemu, bez onoga zlata koje leži potopljeno na dnu morskom, 25 milijarda kilograma zlata, čija vrijednost iznosi 1.200 bilijuna dinara. (Jedan bilijun je milijun milijuna). Vaditi zlato iz morske vode ne bi se nikome isplatilo, jer je to težak posao i više bi koštalo nego što vrijedi. Mnogo više zlata leži u utrobi zemlje, samo što je to nekoliko kilometara duboko.

Najviša željeznica na svijetu vozi u južnoameričkoj državi Peru. Spaja glavni grad Limu s nekim mjestima u visokim Andama. Za pol dana prođe ta željeznica kroz 67 tunela i preko 69 mostova do visine od 5375 metara. To nije veliki napor samo za lokomotivu nego i za putnike, jer je u tim visinama zrak vrlo rijedak. Zato imaju u vagonima boce kisika, da bi ljudi mogli lakše disati.

Prvo putovanje oko svijeta obavio je Portugizac Magellanes. To je putovanje trajalo od godine 1519 do 1522 dakle skoro tri godine ili točnije 1083 dana.

Amerikanac Howard Hughes obavio je ovog ljeta put oko svijeta aeroplanom i trebao je manje nego četiri dana: 91 sat i 14 minuta.

Omladinska književnost u Italiji. Nedavno je u Bologni u Italiji održan kongres za dječju omladinsku književnost. Na kongresu su bili prisutni najglasovitiji talijanski pisci i članovi akademije.

Kongres je zaključio, da se u buduće u talijanskim omladinskim listovima ne smije iznositi razne pustolovine, nego će se u djeci gajiti ova tri ideala: Bog, domovina, obitelj.

Pustolovni stripovi ne će se više dozvoljavati, nego će se mnogo više pažnje posvećivati lijepim i odgojnim pripovijestima. I pripovijesti i ilustracije moraju potjecati od pisaca i umjetnika, te ne smiju biti djelo nespremnik pisarala, koji često puta ne poznaju ni pravopis. Odmah nakon kongresa izišla je naredba ministra za narodnu prosvjetu, koja je te zaključke kongresa potvrdila.

TRI ILI ČETIRI?

Veoma laka igra, koja će nasmi- jati vaše drugove je ova: uzmite tri olovke, po mogućnosti neka su cijele, postavite ih jednu uz drugu, pa upitajte kogagod od svojih drugova da li bi od tih triju olovaka mogao napraviti četiri, a da nijednu od njih ne prelomi, niti da im doda još jednu.

Vaš će drug, naravno, odgovoriti da je to nemoguće, a vi mu odmah

dokažite da je to ipak moguće, pa po- razmjestite olovke tako da od njih nastane brojka četiri, kako se to vidi i na ovoj slici.

ODGONETKE

iz 3. broja

- 1) ispunjaljka: riža — Ibar — žaba — arak
- 2) » zapad — kal — lan
- 3) » Zemun — mek — kut
- 4) Brojčana ispunjaljka:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	3	4	5	6	7	8	9	1
3	4	5	6	7	8	9	1	2
4	5	6	7	8	9	1	2	3
5	6	7	8	9	1	2	3	4
6	7	8	9	1	2	3	4	5
7	8	9	1	2	3	4	5	6
8	9	1	2	3	4	5	6	7
9	1	2	3	4	5	6	7	8

Ispravno su odgonetnuli: Marko Mirošav, Daruvar — Duško Turina, Kraljevica — Miroslav Klindić, Ivanićgrad — Mirko Čutura, Novoselec Križ.

Nagrađeni: Mirko Čutura, Novoselec Križ.

ZAGONETKE

ISPUNJALJKA

I (Vladimir Marinić, Srp. Moravice)

prvi čovjek

muslimanski svećenik

otok na Jadranu

uzao, vez

drveni čavao

vrst igre

visoko gorje u Evropi

II

I-II kontinent svijeta

BROJČANICA

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

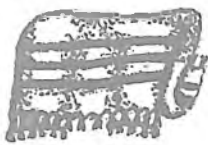
Ove brojeve rasporedi tako da ukupni zbroj okomito i vodoravno iznosi 34

»Mali Istranin« izlazi jedamput mjesečno. — Pretplata iznosi 12 dinara na godinu. — Pojedini broj stoji 1 dinar. — a inostranstvo dvostruko.

Uredništvo i uprava nalaze se u Krajiškoj ulici br. 12.

Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik: Ernest Radetić, Zagreb, Krajiška ulica 12. — Tiskara C. Albrecht (P. Acinger), Zagreb, Radićeva ulica 26. Za tiskaru odgovara: Ivan Bujanović, Zagreb, Radićeva ul. 26. I. kat.

Evo dokaza naše jeftinoće!

K 39-1 Frohr ručnik, 39×80 cm Din 6.—

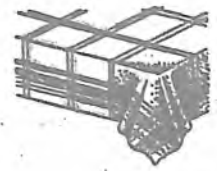
K 39-6 Poplun (jorgan) veličina 120×180 cm, punjen sivom vatrom i presvučen klotom Din 95.—

K 39-10 Ženski ogrtači, najnoviji krojevi od Din 165.— dalje

K 39-23 Garnitura rublja, kombinirane i gaciće, do bar šarmez, razni ukrasi od Din 30.— dalje

K 39-18 Garnitura, stolnjak sa 6 ubruse od Din 50.— dalje.

K 39-2 Sifon dobra vrst, metar od Din 5.— dalje.

K 39-7 Električno glačalo, poniklovano Din 110.—

Ženske haljine, najnoviji krojevi, od Din 32.— dalje.

K 39-15 Modni muški šešir, raznim bojama Din 36.—

K 39-20 Iedača garnitura, fini porculan, 21 komad Din 220.— 26 komada Din 320.—

K 39-3 Lonci ili šerpe, od emajla od Din 3.50 dalje

K 39-8 Alat, pri mjerica kliješta Din 12.—, čekić Din 7.—

K 39-11 Odijela moderni krojevi, od dobrih tkanina, Din 250.—

Ogrtači, za sve sezone, dobre tkanine D 450.—

39-16 Muške ošulje, moderni krojevi, od Din 18.— dalje

K 39-21 Viljuška, nož i žlica, čelično, počam od Din 40.— dalje

K 39-4 Svjetiljka poniklovana žipka, promjer kućle 25 cm Din 85.—

K 39-9 Ženske svilene čarape, od Din 10.— dalje, muške, pamučne od Din — dalje.

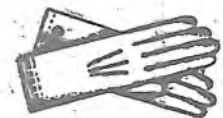
K 39-14 Ženske torbice od Din 27.— dalje.

K 39-22 Polucipele, ručni rad, od Din 135.— dalje.

K 39-13 Dječja kolica, razni oblici i oprema, od Din 105.— dalje.

K 39-17 Rukavice, ženske ili muške, od Din 12.— dalje.

K 39-5 Ženske cipele, par od Din 105.— dalje.

K o b n e k u e e

Kastner & Ohler

Z e g r o b, l i č a 4 i 6

K 39-19 Platno za plakte meter od Din 16.— dalje.

Posjetite nas ili zatražite besplatan katalog da možete jeftino naručivati putem pošte!

PRED BOŽIĆ JE NAVALA obuću kupite sada

15

48321-646

Cipalicna snir od lakovane gume, sa žvrtlim djonom i toplom flanelskom postavom. Ne propuštaju vodu, a stoje u vel. 15, 19 i 25.

29

7025-44

Topla papuče sa kožnim djonom i filcom. Obrubljene žvrlom i ukrasene lijepom kokardom. Potrebne su svakoj domaćici.

59

28735-643

Elegantne sniježne visoke ženske cipele od črne lakirane gume. Postavljene su toplom postavom. Čuvaju noge od prehlade.

29

7252-57

Visoke dječije kućne papuče sa inalom, izradjene od vunenog toplog dubla, sa filcom, kožnim djonovima i malom kožnom potpeticom.

79

2925-64646

Praktične ženske cipele na inlu, izradjene od finog crnog ili smeđeg boksa, sa kožnim djonovima i kožnom potpeticom.

29

38157-630

Muške kaljače potrebne su svakom čovjeku koji žuva svoju kuću od snijega i blata, a svoje noge od zime i vlage. Pojačane su na pregibu, sa pojačanim djonovima. Cijena im je snižena na Din 29. Dječije 19 i 25.

49

28032-635

Praktične dječije cipele, sa snijeg, od crne lakovane gume sa toplom flanelskom postavom. Zatvaraju se na kopcu.

99

5805-64665

Elegantne cipele od laka, sa visokom potpeticom, i ukrasene ukusnom inalom. Za več, društvo i zabavu.

79

1937-68092

Even elegantnih cipela, koje su prilapčne svakom činovniku, trgovcu i zanatliji. Veoma izdržljive, izradjene su od boksa, sa kožnom tabanicom i nepodarivim djonovima.

29

76155-657

Ženske kaljače sa srednjom, unovratnom potpeticom. Pristaju svakom tipu cipele. Na licu je produžen ukusni jezik, koji čarape čuva od blata i vode.

79

4055-64609

Lagane a ipak tople ženske cipele od crnog sukna, ukrasene kremenom i lakovanom kapicom. Noga se u njima osjeća kao kraj peti. Zakopčavaju se lako na žnalu.

IZ SVAKI PAR OBUJE

MAKO ODGOVARAJUĆE

ČARAPE

Stata